

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis
Prædicatorum**

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Sixtvs IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

sapienter egit, Ecclesiaz sua haud sufficienter prouidisset, quod est nefarium asserere. & quamvis plures per orbem Ecclesiaz instituta fuerint, & plures Episcopi, id est, plures greges, & ouilia plura, & pastores plures: omnes tamen sub uno pastore, & in uno gregge, atque ouili continebantur, sicut & hodie continentur: quia unus est Christi thalamus, una sponsa, unum ouile, & unus pastor, & omnium episcoporum unus episcopus Romanus praesul, beati Petri successor, & Iesu Christi Vicarius. Petrus enim in Antiochiam primum sedidit, deinde Romam venit. Vnde cum persecutionem fugiens, vellet abire, a Domino prohibitus est, & hic gloriose martyrio vitam finivit, successore Clemente substituto, & atque ita in hanc usque diem seruatum est, ut qui Romæ federit antistes rite institutus per legitimum electionis tramitem, tanquam Aaron vocatus a Domino, hunc omnes Christianæ plebes, omnes populi, omnes reges, omnes clericos, omnes episcopi tanquam Iesu Christi Vicarium, & beati Petri successor, in universalis Ecclesiaz caput ac rectorem & ducem venerari sint. Inter quos plurimi pro Christi nomine asperitos & perpessi cruciatum, & morte multati, coronam martyrij suscepserunt: plurimi confessores egregij, vita, moribus, & doctrina fulgentes, quamvis sine sanguinis effusione, non tamen sine periculis & labore, ac voluntate parata pro conseruanda sacri Euangeliæ auctoritate moriendo, ad cœlestem gloriam peruenire: ut Gregorij, Damasi, Leonis, Innocentij, Bonifacij, Benedicti, & alia nomina, inter quæ tertius clarus Eugenius, ex monasterio Sancti Anastasii ad summum sacerdotium euocatus, ad quem dux Bernardus monachorum pater, non minus doctrina fulgore, quam vita sanctimonia illustris, inter multa, huiusmodi verba conscripsit: Indagemus, inquit, adhuc diligentius quid sis, quam geras videlicet personam pro tempore in Ecclesia Dei. Tu es sacerdos magnus, summus Pontifex, tu princeps Episcoporum, tu heres Apostolorum, tu primatus Abel, gubernator Noe, patriarchatus Abrahām, ordine Melchisedech, dignitate Aaron, auctoritate Moytēs, iudicatus Samuel, potestate Petrus,unctione Christus. Tu es, cui claves traditæ, cui oves credita sunt. Sunt & alij quidem cœli ianitores, & gregum pastores, sed tu tanto gloriostius, quanto & differentius verunque pte illis nomen hereditasti. Habent illi assignatos sibi greges singulis singulos, tibi vniuersi crediti vii sumus. Nec modo ovium, sed & pastorum, tu unus omnium pastor. Hæc Bernardus ad Eugenium III. scribit, cui supremam & omnipotestam in Ecclesia potestatem concedit. Quod ille de tertio testatur C Eugenio, hoc nos de quarto, & omnibus alijs Romanis Pontificibus profitemur, quia dignitatis est auctoritas. Liquet igitur unum in Ecclesia caput esse, & unum principem: quia pax populi ex uno rectori dependet, & pluralitas principum discordiam parit, Christus Ecclesiaz in ultimo testamento pacem reliquit, & pacem multis verbis commendauit. Dedit ergo & regimen pacis uicium, id est, Monarchicum, sub beato Petro, & successoribus eius administrari, cuncta præcipiens clauibus illis commissis, & cura gregis demandata. Hec nos de Romani Pontificis auctoritate, & potestate sentimus, cui & congregare generalia Concilia, & dissoluere datum est: qui etsi filius est propter regenerationem, propter dignitatem tamen pater habetur: & sicut & filiationis causa venerari debet Ecclesiam, tanquam matrem; ita & patrationis causa præfertur & ei, ut pastor gregi, princeps populo, rector familiæ. Cum bis & generalis Concilij auctoritatem, & potestatem complectimur, quemadmodum & aucto nostro Constantiæ, dum ibi fuit Synodus uniuersalis, declaratum definitumque est. Veneramus enim Constantien, Concilium, & cunctæ, quæ processerunt a Romanis Pontificibus nostris præcessoribus & predecessoribus, inter quæ nullum inuenimus unquam fuisse ratum, quod stante Romano indubitate præfule, absque ipsius auctoritate conuenierit: quia non est corpus ecclesiæ sine capite, & omnis ex capite defluit in membra potestas. Hæc nostra sententia est, filij: hæc credimus, & profitemur: hæc iam senes, & in Apollotatus apicē constitui pro veritate asserimus: si quæ vel vobis, vel alijs conscripimus aliquando, quæ huic doctrinæ repugnant; illa, tanquam erronea, & iuuenilis animi parum penitata iudicia, reuocamus, atque omnino respuimus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum vi. Kalen. Maias, anno Millesimo quadragesimo sexagesimo tertio.

SIXTUS IIII.

Dilecto filio Vicario venerabilis fratri nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus generali.

Afferere, non esse hereticum à demonibus expectare responsa, multa scandala generauit, & ideo de ea re iubetur inquiri.

Edita anno Do
mini 1473.

Ex Directorio
Sabelliano fol.
424.

I L E C T E fili, Salutem & Apostolicam benedictionem.

NVNCIATVM est nobis, nonnullos ordinis Sanctæ Mariæ de Monte Carmeli fratres, satque fuisse temeritatis, ut veriti non sint disputando, & predicando in nostra civitate Bononiensi, eiusq; Comitatū asserere, non esse hereticū & à puritate fidei alienū, demonū expectare responsa, ob quod aduersus ipsius fidei puritatē scandala mula exorta videntur. Nos id indigne molesteq; ferentes, & de præmissis certam notitiam non habentes

Officio Sanctissimæ Inquisitionis.

83

A habentes, discretioni tuae per praesentes committimus & mandamus, ut omni opportuna adhibita diligentia, & industria veram notitiam habere eures: an sit, qui fuerint huiusmodi assertores, & quæ scandala propterea sint exorta. Quidquid autem in præmissis inuenieris in scriptis authenticæ redactum, ad dilectum filium Franciscum de Toledo notarium, & Datarium nostrum domesticum, sub tuo sigillo transmittas: vt ab eo de omni re certiores facti, quid agi conueniat, auctore Domino, statuere valeamus. Datum Roma: apud Sanctum Petrum, sub annulo pectoris, die decimo septimo Iunij, Mille-simo quadringentesimo septuagesimo tertio, Pontificatus nostri anno secundo,

L. Griffus.

INNOCENTIVS VIII.

Tribuitur potestas Inquisitoribus procedendi contra heresim sine sectam maleficorum.

B De eodem argumento tractat alia extrauagans Alexandri Papæ VI. incip. Cum acceperimus, & alia extrauagans Hadriani VI. incip. Dudum, & alia Leonis, quæ suis locis in hoc bullario inferuntur: tamen si autem certis Inquisitoribus destinantur, ad omnes generaliter referenda sunt, & vide Bartholomæum Spineum in libro de strigibus, cap. 3.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.
 SVM M I S desiderantes affectibus, prout pastoralis sollicitudinis cura requirit, vt fides catholica nostris potissime temporibus ubique augeatur, & floreat, ac omnis heretica prauitas de finibus fidelium procul pellatur, ea libenter declaramus ac etiam de novo concedimus, per quæ huiusmodi pium desiderium nostrum votuum fortia-
 tur efficitum; cunctisque propterea per nostra operationis ministerium, quasi per
 prouidi operatoris sarculum ertoibus extirpati, eiusdem fidei zelus & obseruantia in ipsorum corda
 fidelium fortius imprimatur. Sane nuper ad nostrum non sine ingenti molestia peruenit auditum, q
 in nonnullis partibus Alemaniae superioris; necnon in Maguntinen. Colonien. Treueren. Saltze-
 burgen. & Bremen. prouincijs ciuitatibus, terris, locis & diœcesis complutes utriusque sexus per-
 sonæ, proprie salutis immemores, & à fide catholica deviantes cum dæmonibus incubis & succubi-
 bis abiuti, ac suis incantationibus carminibus, & conjurationibus, alijsque nefandis superstitionis & sor-
 tilegii, excessibus criminibus: & delictis, mulierum partus, animalium foetus, terra fruges, vinearum
 vias, & arborum fructus, necnon homines, mulieres, pecora, pecudes, & alia diuersorum generum
 animalia; vireas quoque, pomeria, prata, pascua, bladi, frumenta, & alia terra legumina perire, sus-
 fecari, & extinguiri facere, & procurare, ipsosque, homines, mulieres, iumenta, pecora, pecudes &
 animalia diris tam intinsecis, quam extrinsecis doloribus & tormentis afficere, & execuciare, ac eos-
 dem homines ne gignere, & mulieres ne concipere, virosque in uxoribus, & mulieres ne vitis actus
 coniugales reddere valeant, impeditæ: si dem præterea ipsum, quam in sacri susceptione batissimi sus-
 ceperunt, ore sacrilego abnegate: Aliaque quam plurima, nefanda, excessus, & crimina, instigante hu-
 mano generis inimico, committere & perpetrare non verentur, in animalium suarum periculum di-
 uina maiestatis offensa, ac perniciosum exemplum ac scandalum plurimorum. Quodque licet dile-
 citi filii Henrici institutoris, in prædictis partibus Alemaniae superioris, in quibus etiam prouinciae,
 ciuitates, terræ, diœceses, & alia loca huiusmodi comprehensa fore sentent: necnon Iacobus Spen-
 ger, per certas partes linea Rheni, ordinis Prædicatorum, & Theologiae professores, hereticæ prauitatis Inquisitores per litteras Apostolicas deputati fuerunt, prout adhuc existunt: tamen nonnulli
 clerici & laici illatum partium, quærentes plura sapere quam oporteat, pro eo quod in litteris depu-
 tationis huiusmodi prouinciae, ciuitates, diœceses, terræ, & alia loca prædicta, illarumque personæ
 ac excessus huiusmodi nominatim & specificè expressa non fuerunt, illa sub eisdem partibus mini-
 me contineri, & propterea prefatis Inquisitoribus in prouincijs, ciuitatibus, diœcesis terris & lo-
 cis prædictis, huiusmodi Inquisitionis officium exequi non licere, & ad personarum earundem su-
 per excessibus, & criminibus antedictis, punitionem, incarcerationem, & correctionem admitti non
 debere pertinaciter asserere non erubescunt. Propter quod in prouincijs, ciuitatibus, diœcesis, ter-
 ris, & locis prædictis, excessus, & crimina huiusmodi non sine animatum earundem evidenti ia-
 stura, & ætent salutis dispendio remanent impunita. Nos igitur impedimenta qualibet, per quæ
 ipsorum Inquisitorum officij executio, quomodolibet retardari posset de medio submouere, & ne
 labes hereticæ prauitatis, aliorumque excessuum huiusmodi in perniciem aliorum innocentem sua
 venena diffundat, opportunis remedijis prout nostro incepit officio, previdere volentes, fidei zelo
 ad hoc maxime nos impellente, ne propterea contingat, prouincias, ciuitates, diœceses, terras, & lo-
 ca prædicta sub eisdem partibus Alemaniae superioris debito Inquisitionis officio carere, eisdem
 Inquisitoribus in illis officium Inquisitionis huiusmodi exequi licere, & ad personarum ea-
 rundem, super excessibus & criminibus prædictis correctionem, & incarcerationem, & punizio-
 nem admitti debere, perinde in omnibus & per omnia, ac si in litteris prædictis prouinciae, ciui-
 tates, diœceses, terræ, & loca ac personæ, & excessus huiusmodi nominatim, & specificè expres-

Edita anno Do-
mini 1484.
Habentur im-
preressa in prin-
cipio. Malice
Maleficarum
Iacobi Spren-
geri.

F 2 5